

Grundejerforeningen Henne Strand

Nr. 40 • september 2007 • 15. årgang

MIDTVEJSMØDE

Onsdag d. 17. oktober 2007 kl. 19.00

**Mødet afholdes på vandrerhjemmet "Solfang",
Strandvejen 458, Henne Strand.**

Mødet starter kl. 19.00 og slutter ca. kl. 21.00

1. Velkomst ved formanden Evald S. Klausen
2. Borgmester Gylling Haahr taler om kommunens holdninger og visioner for strandområderne
3. Nyt siden sidst ved formanden og næstformanden
4. Medlemmerne har ordet.
5. Eventuelt

Med venlig hilsen p.b.v.

Evald S. Klausen

Den ny kommunes hovedstad

Varde er én af vore ældste købstæder, 1231: Warwith. With er et gammelt ord for ved – altså træ/skov, og wor betyder vist landingsplads.

Byen er opstået som handelsplads, hvor driftevejene løb sammen under beskyttelse af en kongelig borg, Vardehus, hvis voldrester endnu kan ses i engen.

I bondekrigen 1439 gik borg og by op i luer og kom ikke rigtigt over det.

Åløbet kunne efterhånden tage mindre og mindre skibe, og vadestedet mistede sin betydning efterhånden som brobygning blev almindeligt.

Varde er i dag en moderne provinsby – men derom senere.

Kilde: Med Broby i Syd-Jylland, Broby Johansen

Nyt fra bestyrelsen

Vejplanen

Efter generalforsamlingen og den midlertidige kontingentforhøjelse har bestyrelsen arbejdet på højtryk for at realisere en så effektiv afvikling af det store vejrenoveringsprojekt.

Dels er der truffet aftale med det rådgivende ingeniørfirma, Johanson & Kalstrup A/S, Varde, om projekt- og tilsynsopgaven for arbejdet, dels er der i fællesskab udarbejdet licitationsmateriale, gennemført en indbudt licitation og antaget en entreprenør – Stürup A/S, Esbjerg, der afgav det billigste tilbud:

Kr. 3.477.375,00 (2007-priser).

Første fase af arbejdet påbegyndes i uge 43 og 44, idet der lægges ud med asfaltarbejder på Gejlbjergvej, Gøgevej og Hjelmevej.

Selv om man vil prøve at undgå at genere færdselen, vil mindre gener næppe kunne undgås i disse uger. Gejlbjergvej kan dog i uge 44 være delvist spærret for ind- og udkørsel i ca. 1 dag.

Bestyrelsen har udpeget Knud Sørensen, Jens Husted og Hans Kirchner som særligt kyndig følgegruppe, der også forestår orienteringen af ledningsejerne langs vore veje.

Samtidigt med forberedelserne af vejprojektet har bestyrelsen indledt drøftelser med Varde kommune om et fremtidigt samarbejde omkring vedligeholdelse af skiltning – herunder en flytning af fartgrænsen ud af strandbyen – evt. markeret af vejbump på Strandvejen – samt begrænsning af tung trafik på de private veje. ➡

Ved et meget positivt møde med Varde kommunes borgmester, Gylling Haahr, og udvalgsformændene Preben Friis Hauge og Preben Olesen samt repræsentanter for de relevante forvaltninger i juni havde bestyrelsen – ud over en præsentation af vejprojektet - lejlighed til at præsentere en længere række emner vedrørende sandfygning på parkeringspladsen, handicap-adgangen til stranden, rengøring af offentlige toiletter, parkeringsforhold, vigeplads med informations-skiltning ved Tuttesbjerg, deklarationer og verserende overtrædelser samt lokalplaner, opkrævning af kontingenter, ny bro over Henne Mølleå, skiltning i byen, cykelstier i by og på land m.m.

SNS i aktion

I august indledtes fjernelsen af selvsåede fyrretræer efter indhentelse af tilladelser fra de berørte grundejere på hedearealerne langs Strandvejen ved indkørslen til strandbyen. Dette arbejde udførtes af Skov- og Naturstyrelsen med en betydelig sponsorstøtte fra Købmand Hansen. Hedelandskabet er et særkende ved Henne Strand, og resultatet af

Det er den fyr i midten, der er for mange af på heden.

rydningen er meget smukt, hvorfor bestyrelsen vil kontakte flere grundejere med henblik på en fortsættelse af arbejdet. Med henblik på en vedligeholdelse af den genoprettede hede gennemføres en **hederydningsdag palmesøndag den 16. marts 2008.**

Flere datoer:

Ordinær generalforsamling afholdes lørdag den 15. marts 2008 kl. 13 i Stausø.

Strandrensningen finder sted lørdag den 19. april 2008 kl. 13. i forventning om, at vi har set den sidste vinterstorm.

Samarbejdet med handelsstandsforeningen

De handlende har gennemgående haft en god sommer og foreningen har gennemført en række fællesinitiativer: Skt. Hans, Late Night-arrangementer, cirkus, musikarrangementer, fut-tog, etableringen af et helårsbemandet turistkontor i det tidligere posthus fra sæsonstart ⇒

2008, strategi- og handlingsplan for de næste 3 – 5 år m.m.

I et fællesmøde har de to bestyrelser sammen drøftet ønskerne om kvalitet ved Henne Strand – bl.a. i forbindelse med forretningernes fælles markedsføring som ”Danmarks førende Strandby”. Også badesikkerheden og opstillingen af et livreddertårn og eventuelle fælles initiativer omkring bænke, stier på Lyngbo Hede og en specialbrochure dækkende hele strandområdet m.m. er blevet drøftet. Se **www.hennestrand.org**

Et konkret fællesinitiativ er nedsættelsen af et skilteudvalg med Anja Retbøl, Vævestuen, Poul Thomsen, PH, John Tatt og Poul Holm Joensen, GHS, der har holdt sit første møde i slutningen af august.

HSH afholder generalforsamling den 31. oktober d.å.

Og en forskønnelse

Vandrerhjemmet Solfang har i august fået en ansigtsløftning og fremstår nu med fine, varmt gule og restaurerede ydermure.

Det er én af GHS’ tidligere formænd, Johan Jensen, der har lagt kræfter i forskønnelsesarbejdet og samtidigt har formået Skalcem i Viborg og XL Horneman byggemarked i Nr. Nebel til hver at sponsere for ca. 10.000 kr. materialer.

Det endelige resultat er med til at give Strandvejen et kvalitativt løft, der forhåbentlig vil inspirere andre til kommende og tiltrængte forbedringer af byens forsamlingshus.

Og en praktisk oplysning vedrørende hjelmesalg

Skov- og Naturstyrelsen tilbyder fortsat salg af hjelmeplanter i perioden september til ultimo marts.

Bestillinger modtages af Carsten Harborg, tlf. 21 41 86 02 ml. kl. 07 og 16 eller på harborg@post.tele.dk. Husk at opgive telefonnummer.

Borgmester Gylling Haahr,

Varde kommune, gæster midtvejsmødet den 17. oktober med et indlæg om, hvorledes storkom-

munen er skruet sammen og med særlig vægt på emnet turisme og opgaverne ved Vestkysten.

Gylling Haahr er ny i borgmesterstolen i Varde medbringende erfaringer og entusiasme fra sin 9-årige borgmestertid i Helle kommune.

Gylling Haahr er uddannet socialrådgiver og har tidligere arbejdet som erhvervsvejleder i Arbejdsformidlingen i Ribe Amt og efterfølgende som studievejleder på Esbjerg Handelsskole, hvor han også har undervist i samfundsfag og økonomi.

Kærgård Plantage

*Af Carl Holst,
Regionsrådsformand,
Region Syddanmark*

Området omkring Henne Strand er uden tvivl et af landets smukkeste naturområder. Det har i mange år været en fornøjelse for mig at besøge området og mit sommerhus.

Man føler sig privilegeret over at kunne lade op til hverdagens opgaver i sådanne omgivelser.

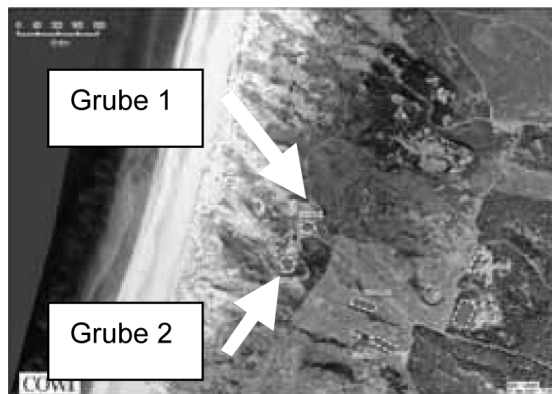
Derfor blev jeg glad, da jeg som regionsrådsformand for Region Syddanmark blev bedt om at skrive lidt i bladet her om regionens arbejde med oprydningen i Kærgård plantage.

Arbejdet med oprydning er en meget kompliceret affære. Det kræver meget grundige forberedelser og meget præcis planlægning at løse den opgave.

I skrivende stund er opgaven i udbud. Så når disse linier trykkes og læses i fremtiden, kan der være nyt i sagen. Derfor er det følgende et øjebliksbillede af situationen her i starten af september 2007.

Går alt efter planen begynder entreprenører at indrette en skurby m.m. på P-pladsen ved Kærgårdvej i starten af november. Det bliver startskuddet til det første trin i en oprensning, af de meget store mæng-

der kemikalier, som er i deponeret i Kærgård Plantage.

Placering af de 6 gruber i Kærgård Plantage

Forureningen i Kærgård Plantage er knyttet til 6 gruber, hvor det daværende Grindstedværk A/S deponerede spildevand i en periode fra 1956-1973. Spildevandet som stammede fra værkets produktion af vitaminer og lægemidler, blev kørt til området i tankbiler og hældt ud i gruberne. Der er tale om deponering af meget store mængder af en lang række vidt forskellige kemikalier som f.eks. 340 tons klorerede opløsningsmidler og andre kemikalier som kulbrinter, sulfonamider, babiturater m.m. Helt nye undersøgelser fra denne sommer viser, at der også er deponeret kviksølv og andre tungmetaller.

Fra de 6 gruber er nogle af kemikalierne med tiden blevet spredt til jord og grundvand og ført ud i Vesterhavet. Der er stadig store ⇒

mængder kemikalier tilbage i gruberne. Får de lov til at blive liggende, vil de forsætte med at "bløde" i rigtig mange år ud i fremtiden, og blive ved med at sende kemikalier ud mod Vesterhavet. Ligesom nogle af stofferne vil blive ved med at dampe op fra gruberne, klitterne og stranden.

Efter anbefaling fra embedslægen er de sundhedsmæssige risici på stranden og i klitterne i dag håndteret ved opsætning af skilte. Skiltene fraråder badning og ophold.

Region Syddanmark overtog fra nytår 2007 Ribe Amts forpligtigelser i forhold til jordforureningsområdet og dermed også forureningen i Kærgård Plantage.

Allerede i starten af januar nedsatte regionen og Miljøministeriet en fælles teknisk arbejdsgruppe. Gruppen skulle give en anbefaling til det første trin i en oprensningsindsats. Formålet med indsatsen er at forbedre forholdene for ophold på stranden og i klitterne.

På baggrund af gruppens anbefalinger besluttede Region Syddanmark og Miljøministeriet i marts måned, at starte en oprensning i Kærgård Plantage. Oprensningen starter med et første trin, som er:

- Bortgravning af kraftig forurening ved grube 1 og 2 til max. ½ meter under grundvandsspejlet
- Teknologiudvikling, afprøvning, design og valg af metode for indsats over for kraftig forurening under grundvandsspejlet ved grube 1 og 2
- Indsats over for den kraftige forurening under grundvandsspejlet ved grube 1 og 2

Den foreslåede indsats vil løbe over 8 år, og kommer til at koste ca. 50 mio. kr. Udgiften fordeles med 50 procent til staten og 50 procent til Region Syddanmark. Tidsplanen for arbejdet er sådan, at bortgravningen af kraftig forurening i grube 1 og 2 skal være udført inden badesæsonen 2008.

⇒

En fælles arbejdsgruppen mellem Region Syddanmark og Miljøministeriet har ansvaret for at gennemføre indsatsen. Region Syddanmark er bygherre på opgaven og daglig leder af arbejdet.

Når arbejdsgruppen har anbefalet at starte med en indsats ved grube 1 og 2 skyldes det at:

- Gruberne ligger tættest på Vesterhavet.
- De to gruber indeholder en meget stor del af den samlede forurening med opløsningsmidler og kulbrinter.
- Indsatsen gør det muligt at foretage en teknologiudvikling og opsamling af erfaring. En viden som vil kunne bruges fremadrettet til at effektivisere en eventuel videre indsats i Kærgård Plantage.

Kærgård Plantage er et helt enestående naturområde. Arealerne er fredet og udpeget som EF-habitat område. Det betyder at der skal indhentes en lang række tilladelser, inden opgravningen af gruberne kan begynde. Nogle af tilladelserne er ude i offentlig høring i disse dage. Både Varde Kommune og Statskovdistrikt Oksbøl har været til uvurderlig hjælp ved udarbejdelse af tilladelserne og under hele projekteringen.

I skrivende stund sidder en række firmaer og regner på deres tilbud på opgaven. Derfor er det ikke muligt, at fortælle hvem, der bliver entre-

prenør på opgaven. Det er heller ikke muligt at sige, hvem der skal rense jorden. Region Syddanmark vil løbende informere om oprensningen på regionens hjemmeside. Ligesom regionen vil sørge for at informere via informationsmateriale og direkte kontakt til de nærmeste beboere, kommunen og andre i området. Hele informationsdelen vil rigtig tage fart, når regionen har skrevet kontrakt med entreprenør og jordrensere og dermed kender den endelige tidsplan.

Som beskrevet er det en lang og kompliceret proces, vi har foran os. Men jeg er glad for endelig at have taget hul på at tilrettelægge en oprensning på et af Danmarks største forurenede områder.

Flere oplysninger og rapporter, se venligst:

www.regionsyddanmark.dk/jordforurening

Henneprofiler

Willy Hansen er stadig - trods sine snart firs år - en statelig mand med næver, som synes at kunne knuse hvad som helst, men hans hvide hår og beskedne – men meget lune fremtræden - overbeviser om, at han aldrig ville kunne finde på det. Jørn Bjerre har sat frokost frem og lidt efter lidt får den tidligere strandfoged tungen på gled. Glemte er myndighedspersonen med eget ”politiskilt”.

Willy Hansen er én af de strandfogeder, som ”gamle” Hennegæster husker. Han efterfulgte Axel Dahl og Thomas Jensen og blev selv efterfulgt af Carlo Frederiksen. Men Willy havde ikke bare ansvaret for tilsynet med stranden. Som så mange andre ved Vestkysten måtte han stykke årslønnen sammen af andre arbejdsopgaver. Han var således med i redningsvæsenet,

men også i en årrække ansat af grundejerforeningen som tilsynsførende i den voksende strandby i Johan Jensens og Holten Jacobsens formandsperioder. Samarbejdet med Johan Jensen erindrer Willy som en periode, hvor man for alvor tog fat om miljøet ved Henne Strand.

Og Willy var og er naturelsker, og dyrelivet ved stranden og i klitterne havde i ham en næsten lege-syg beskytter. Han fortæller selv – kraftigt opfordret - hvordan han med nødder hver morgen lokkede et egerpar - først ind i køkkenet og senere ind i soveværelset. Ja, han spændte sågar et tov ud fra deres fyrretræ ned til køkkenvinduet, så det daglige besøg kunne foregå mere ubesværet. På samme måde tiltrak han klittens og hedens fugle: Korsnæb, dompapper, de frække gærdesmutter, der næsten teede sig som hans eger o.m.fl.

Willy var også jæger med egen jagt og jagttårne ved Henne Mølleå. Men med skydningen var det så som så. Det var Axel Dahl, der lærte ham op som strandfoged. Og de blev nære venner, og Willy fulgtes derfor jævnligt med Axel Dahl, også når der skulle sættes garn og fiskes fladfisk og havørreder i Axels norske pram. De var Hennes sidste strandfiskere.

Willy har ikke oplevet skibsstrandinger. Men i 85 strandede to ➔

kaskelothvaler à 60 – 70 tons og 16 meters længde. Man vurderede, at den ene havde været syg og fulgt af en rask – måske beskyttende hval. I mødet med sandbunden på det lave vand ved kysten havde de fået klemmt luften ud af lungerne, hvorfor de var gået til.

Hvalernes kød havnede på kødmelsfabrik, mens skeletterne havnede dels i Gram, dels i København.

Normalt gik arbejdet ud på at sikre det strandingsgods, der kunne omsættes. I 1988 mistede et fragtskib hele sin dækslast af træ ud for Henne. Enorme mængder drev i land her, hvad mange sikkert kan huske. Senere sank skibet ud for Hirtshals. Det var en meget stor arbejdsopgave, hvor alene transportudgifterne ved fjernelsen androg ca. 130.000 kr.

Men det daglige tilsyn indebar også at bære sælunger, der var blevet efterladt på stranden, når ebben satte ind, tilbage i vandet. Desværre også i få tilfælde at håndtere strandvaskere.

I dag har strandfogederne tilsynet med strækningen Henne Mølleå-Nymindegab og har mistet deres lokale tilknytning.

Willy blev født i Vittarp, hvor forældrene havde en ejendom. I begyndelsen af fyrrene købte forældrene Henne Kro over for stationen. Senere overtog familien Henne Bad (familieskabet ses tydeligt på fotografiet på side 11). Faderen var den navnkundige vognmand, Svend Åge Hansen, der i mange år kørte

rutebil fra Henne Station til stranden. Vi, der har oplevet disse ture, glemmer aldrig den aldrende bus, der endte sine dage med at knække sammen på midten.

Under krigen var Henne Kro ”besat” af tyskerne, og i den periode var det en let sag for den nykonfirmerede Willy at tiltuske sig både krudt, trotyl og tobak samt en lang række erfaringer i omgangen med dette legetøj. Willy vil ikke kaldes trotylfiskeren, men Fiilsø var et velegnet forsøgsområde.

Under krigen blev alle materialer til de tyske bunkersbyggerier sendt med banen til Henne station, hvorfra alle med hestevogne blev udkommanderet til at transportere materiellet til stranden, hvor den videre distribution til bunkersbyggeriet foregik med tipvogne.

Efter krigen kørte Willy også lastbil og senere lillebil. Han havde f.eks. daglige ture fra Søby-lejerne med brunkul til flygtningelejren i Oksbøl. Og selv om det ikke var reglementeret, havde han hver dag tobak og andre småfornödenheder med til de tyske flygtninge, og det kunne ske, at nogle af børnene fik en tur i lastbilen, når der skulle hentes kul.

Willy godter sig og griner lidt, og man aner, at der stadig er spillopper på spil i den pæne pensionist. Godt, at han i dag bor i Oksbøl.

phj

Henne Bad pension

Af Lotte Bülow og Ebbe Hinz

I begyndelsen af 30-erne byggedes hoteller og pensionater ved Henne Strand. De kom samtidig med de få første, rigtige sommerhuse. På den tid var det på badepensionaterne, at det bedre borgerskab holdt ferie ved de danske kyster.

Ved Henne Strand var det en række lokale beboere med helt andre civile erhverv, som i denne periode kastede sig ud i at drive hotelvirksomhed.

En af de første, der byggede, var stationsforstander Brink fra Henne Stationsby. På den yderste klitrække med en helt fantastisk udsigt ned over stranden mod Blåvandshuk placerede stationsforstanderen et moderne funkishus: BRINKS PENSIONAT.

Her kom sommer efter sommer familier, som satte pris på solen og havet.

Postkort af HenneBad. Det er stationsforstander Brink selv som i forgrunden går frem mod fotografen.

En gæsteprotokol fra en af Henne Strands pensionater viser, at navne gik igen år efter år. Også tyske familier kom. I et par år op til besættelsen boede også en enlig tysker med en meget kraftig kikkert her på pensionatet med den flotte udsigt. Det vakte en vis mistanke. Men længere kom det ikke. I besættelsestiden lå huset som beboelse for de udstationerede tyske soldater i de år, hvor Henne Strand af militære grunde var afspærret for civile.

1952 købte Jens Hansen pensionatet. Han var tidligere gårdejer, men fungere både som postbud og buschauffør i Henne stationsby. Sammen med sin kone, Magda, som var en dygtig og velanskrevet kogekone i lokalsamfundet drev de badepensionatet i en kort årrække. Nu blev det kaldt HENNE BAD.

I 1955 solgte parret ejendommen til Københavns Kommunalærerindeforening. ➡

Den indrettede en koloni til 52 børn i huset. Det var dengang, hvor lærergerningen endnu var et kald, og lærerne gerne ofrede deres lange ferier, så børn fra byen kunne få frisk luft. Tre lærerinder og en sundhedsplejerske rejste den lange vej fra København med bybørnene, som aldrig før havde været ved Vesterhavet. Selv de små piger fra 1. klasse kom med. I øvrigt var der kun piger på feriekolonien.

Når man ikke badede eller legede i klitterne vandrede man på heden eller ved åen.

Måltiderne var meget spartanske, men søndag duftede der af flæskesteg.

Økonomaen var en lokal kone med sans for at få pengene på budgettet til at slå til.

Pensionatet lå højt på en af de hvide klitter yderst mod havet. Trappen førte fra Henne Bad ned til stranden. I dag er disse klitområder bebygget med nye sommerhuse.

I en stor balje hældte lærerinderne varmt vand og vaskede pigernes hår.

Bagefter fik de sat papillotter af avispapir i håret, så de kunne få krøller, når de skulle optræde for nabobørnene den sidste aften.

Efter 17 dage rejste de hjem igen og der fældedes mange tårer over at dagene allerede var gået.

En stor oplevelse var det at være kolonipige ved Vesterhavet.

Kolonien benyttes stadig. Nu er huset moderniseret, udvendigt og indvendigt, og der er både drenge og piger på kolonien. De sover i små værelser og kan få opvarmning i huset, når sommeren bliver kølig.

Uden for sæsonen lejes Henne Bad i dag ud til foreningsfester eller konferencer.

Jens Hansen som postbud - her sammen med vognmand Clausen, en anden kendt skikkelse ved Henne Strand i denne periode.

Afsender:
Knud Sørensen
Spurvevej 15
6851 Janderup

B

POST

PP

DANMARK

GRUNDEJERFORENINGENS BESTYRELSE

Formand: Evald S. Klausen, Orionvej 1-3, 7430 Ikast.
Tlf. 9715 6422 el. 4074 9694. e-klausen@spectre-as.dk

Næstformand/kasserer: Knud Sørensen, Spurvevej 15, 6851 Janderup
Tlf. 7525 8642 el. 4036 9008. kbs-privat@get2net.dk

Sekretær: Jens Husted, Kastanielunden 69, 6705 Esbjerg Ø
Tlf. 7514 2642. jhusted@esenet.dk

Vejansvarlig: Hans Kirchner, Jagtvænget 57, 6710 Esbjerg V
Tlf. 7511 6213 el. 2324 9511. Kirchner@esenet.dk

Redaktør m.m.: Poul Holm Joensen, Bellevuevej 8, 5700 Svendborg
Tlf. 622 24947 el. 2944 5960. poulholmjoe@mail.tele.dk

Ekstraeksemplarer af bladet kan afhentes hos Købmand Hansen.
Se også www.GHS-Henne.dk

Redaktion: Poul Holm Joensen
Illustrationer: Jørn Bjerre
Fotos: Ebbe Hinz, Knud Sørensen m.fl.
Redaktionen afsluttet den 16. september 2007
www.ghs-henne.dk

**Redaktionen efterlyser en naturkyndig medarbejder, der kan indgå i et inspirerende arbejdsmiljø uden smålig skelen til det økonomiske udbytte.
Telefonisk eller skriftlig henvendelse til redaktøren.**